

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

3 aprilie 2025 *

„Trimitere preliminară – Politica privind azilul – Protecție internațională – Directiva 2013/32/UE – Articolul 46 alineatul (3) – Cerința unei examinări depline și *ex nunc* – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Dreptul la o cale de atac efectivă – Întinderea competențelor instanței de fond – Reglementare națională care nu prevede competența de a dispune un examen medical al solicitantului de protecție internațională”

În cauza C-283/24 [Barouk]ⁱ,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostrasias (Tribunalul Administrativ pentru Protecție Internațională, Cipru), prin decizia din 29 martie 2024, primită de Curte la 23 aprilie 2024, în procedura

B. F.

împotriva

Kypriaki Dimokratia,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din doamna M. L. Arastey Sahún, președintă de cameră, și domnii D. Gratsias, E. Regan, J. Passer și B. Smulders (raportor), judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul cipriot, de F. Sotiriou și E. Symeonidou, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Debieuvre și A. Katsimerou, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: greaca.

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 46 alineatele (1) și (3) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60), citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și coroborat cu articolul 4 alineatul (1) și cu articolul 4 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9), precum și cu articolul 4 alineatul (3) TUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între B. F., pe de o parte, și Kypriaki Dimokratia (Republica Cipru), reprezentată de Ypiresia Asylou (Autoritatea pentru Azil, Cipru) (denumită în continuare „Autoritatea pentru Azil”), pe de altă parte, în legătură cu decizia acesteia din urmă de a respinge cererea de protecție internațională a lui B. F. și de a dispune întoarcerea sa în țara sa de origine.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2011/95

- 3 Articolul 4 din Directiva 2011/95 prevede:

„(1) Statele membre pot considera că este obligația solicitantului să prezinte, de îndată ce este posibil, toate elementele necesare în sprijinul cererii sale de protecție internațională. Statele membre au obligația de a evalua, în cooperare cu solicitantul, elementele relevante ale cererii.

[...]

(3) Evaluarea unei cereri de protecție internațională se efectuează la nivel individual, luându-se în considerare următoarele elemente:

[...]

- (c) statutul individual și situația personală a solicitantului, inclusiv factori precum trecutul, sexul și vârsta acestuia, pentru a se stabili dacă, ținând seama de situația personală a solicitantului, actele la care solicitantul a fost sau riscă să fie expus ar putea fi considerate o persecuție sau o vătămare gravă;

[...]"

Directiva 2013/32

- 4 Considerentele (18), (50) și (60) ale Directivei 2013/32 au următorul cuprins:

„(18) Este atât în interesul statelor membre, cât și al solicitanților de protecție internațională să se ia o decizie cât de repede posibil cu privire la cererile de protecție internațională fără a aduce atingere unei examinări adecvate și complete.

[...]

(50) În conformitate cu un principiu fundamental al dreptului Uniunii, deciziile adoptate cu privire la o cerere de protecție internațională, deciziile referitoare la refuzul de a redeschide examinarea unei cereri după încheierea sa și deciziile cu privire la retragerea statutului de refugiat sau a protecției subsidiare sunt supuse unei căi de atac eficace în fața unei instanțe judecătorești.

[...]

(60) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de cartă. În special, prezenta directivă urmărește să asigure respectarea deplină a demnității umane și promovarea aplicării articolelor 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 și 47 din cartă și trebuie pusă în aplicare în mod corespunzător.”

- 5 Potrivit articolului 2 litera (f) din această directivă:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(f) «autoritate decizională» înseamnă orice organism cvasijudiciar sau administrativ dintr-un stat membru responsabil de examinarea cererilor de protecție internațională și având competența de a hotărî în primă instanță în astfel de cazuri;”.

- 6 Articolul 18 din aceeași directivă, intitulat „Examen medical”, prevede:

„(1) Atunci când autoritatea decizională consideră că este relevant pentru evaluarea cererii de protecție internațională, în conformitate cu articolul 4 din Directiva 2011/95/UE și sub rezerva consimțământului solicitantului, statele membre dispun un examen medical al solicitantului cu privire la semne ale unei persecuții sau vătămări grave suferite în trecut. Alternativ, statele membre pot prevedea ca solicitantul să se ocupe de un astfel de examen medical.

Examele medicale menționate la primul paragraf se efectuează de profesioniști calificați în domeniul medical, iar rezultatul acestora se transmite autorității decizionale cât mai rapid

posibil. Statele membre pot desemna profesioniștii din domeniul medical care pot efectua aceste examene medicale. Refuzul unui solicitant de a se supune unui astfel de examen medical nu împiedică autoritatea decizională să adopte o decizie cu privire la cererea de protecție internațională.

Examenle medicale efectuate în conformitate cu dispozițiile prezentului alineat se plătesc din fondurile publice.

(2) Atunci când nu se efectuează niciun examen medical în conformitate cu alineatul (1), statele membre informează solicitantul că, din proprie inițiativă și pe cheltuiala proprie, pot să facă un examen medical cu privire la semne ale unei persecuții sau vătămări grave suferite în trecut.

(3) Rezultatele examenelor medicale menționate la alineatele (1) și (2) sunt evaluate de autoritatea decizională în coroborare cu alte elemente ale cererii.”

7 Articolul 46 din Directiva 2013/32, intitulat „Dreptul la o cale de atac efectivă”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că solicitanții de protecție internațională au dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, împotriva:

- (a) unei decizii luate cu privire la cererea lor de protecție internațională, inclusiv o decizie:
 - (i) de a considera nefondată o cerere cu privire la statutul de refugiat și/sau de protecție subsidiară,

[...]

[...]

(3) Pentru a se conforma alineatului (1), statele membre se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei 2011/95/UE, cel puțin în cazul procedurilor privind căile de atac în fața unei instanțe de fond.

(4) Statele membre prevăd termene rezonabile și alte norme necesare pentru exercitarea de către solicitant a dreptului său la o cale de atac efectivă în temeiul alineatului (1). [...]

[...]”

Dreptul cipriot

8 Articolul 15 din Peri Prosfygon Nomos (Legea privind refugiații), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind refugiații”), intitulat „Examen medical și psihologic al solicitantului”, prevede:

„(1) În cazul în care agentul competent [al Autorității pentru Azil] consideră oportun în vederea examinării cererii [...] și sub rezerva acordului solicitantului, un medic și/sau psiholog procedează la o examinare a solicitantului cu privire la:

- a) semne de persecuție sau de vătămări grave pe care le-ar fi suferit în trecut și

b) simptome și semne de tortură sau alte forme grave de violență fizică sau psihologică, inclusiv violență sexuală.

(2) Examenul medical prevăzut la alineatul (1) este efectuat, din fonduri publice, de profesioniști calificați în domeniul sănătății, iar rezultatele sale sunt comunicate [Autorității pentru Azil] în cel mai scurt timp.

(3) Refuzul solicitantului de a se supune unui examen medical și/sau psihologic nu împiedică șeful [Autorității pentru Azil] să se pronunțe prin decizie cu privire la cerere.

(4) Rezultatele examenelor medical și/sau psihologic efectuate în temeiul alineatului (1) sau al alineatului (8) sunt evaluate de șeful [Autorității pentru Azil] în paralel cu celelalte elemente ale cererii.

(5) Atunci când există semne de vătămări grave, agentul competent [al Autorității pentru Azil] efectuează interviul cu solicitantul, după consultări și în colaborare cu medicul competent.

[...]

(8) Atunci când nu se efectuează niciun examen medical și/sau psihologic în conformitate cu alineatul (1), [Autoritatea pentru Azil] informează solicitantii că pot lua, din proprie inițiativă și pe cheltuiala proprie, măsurile necesare pentru a se supune unui examen medical și/sau psihologic cu privire la semne ale unor persecuții sau vătămări grave pe carele-ar fi suferit în trecut.”

- 9 Potrivit articolului 7 din Peri tis Litourgias Dioikitikou Dikastiriou Diethnous Prostatias Diadikastikoi Kanonismoi tou 2019 (Regulamentul de procedură din 2019 privind funcționarea Tribunalului Administrativ pentru Protecție Internațională), în versiunea aplicabilă litigiului principal:

„[Tribunalul Administrativ pentru Protecție Internațională] poate reglementa procedura și, dacă este cazul, poate dispune măsuri de cercetare în ceea ce privește obținerea unei mărturii scrise sau orale sau a altor elemente de probă, interviurile cu solicitantul de azil sau de protecție internațională, precum și alte proceduri, în conformitate cu Legea [...] privind refugiații, precum și cu orientările Biroului European de Sprijin pentru Azil (EASO), astfel cum această instanță consideră adecvat și just în împrejurările cauzei.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 La 4 septembrie 2018, B. F., resortisant libanez, a depus o cerere de protecție internațională în Cipru.
- 11 În susținerea cererii sale, el a arătat printre altele că fusese victima unor acte de tortură săvârșite de serviciile secrete și militare ale Libanului din cauza printre altele a activismului său politic și a participării sale în aripa militară a unui partid politic libanez și că continua să facă obiectul unor amenințări și al unor tentative de asasinat, astfel încât era convins că, în cazul întoarcerii în Liban, va fi arestat pe aeroportul din această țară și condamnat la o pedeapsă cu închisoarea sau la pedeapsa cu moartea.

- 12 Prin decizia din 7 februarie 2022, Autoritatea pentru Azil a refuzat să îi acorde statutul de refugiat pentru motivul inexistenței unei temeri întemeiate de a fi persecutat sau a unui risc de a suferi vătămări grave în cazul întoarcerii în Liban. În această privință, autoritatea menționată a apreciat că declarațiile date de B. F. în cursul mai multor interviuri erau incoerente, contradictorii și lipsite de precizie.
- 13 Sesizat cu o acțiune formulată de B. F. împotriva acestei decizii, Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostatias (Tribunalul Administrativ pentru Protecție Internațională, Cipru), care este instanța de trimitere, afirmă și el că a ajuns la concluzia potrivit căreia afirmațiile lui B. F. referitoare la persecuția politică, religioasă și rasială pe care pretinde că ar fi suferit-o din partea serviciilor secrete din Liban, printre altele în calitate de membru al unui partid politic libanez, erau lipsite de coerență, de logică și de plauzibilitate.
- 14 Cu toate acestea, potrivit instanței de trimitere, cu ocazia evaluării individuale a unei cereri de protecție internațională, este necesar să se ia în considerare vulnerabilitatea solicitantului, din moment ce aceasta poate afecta printre altele coerența declarațiilor sale date în susținerea cererii sale de protecție internațională și, prin urmare, evaluarea credibilității sale.
- 15 Or, Autoritatea pentru Azil ar fi omis să efectueze un examen medical sau psihologic al persoanei interesate privind semne de persecuție sau vătămări grave pe care aceasta afirmă că le-a suferit în trecut sau cu privire la simptome și indicii ale torturii sau ale altor acte grave de violență fizică sau psihologică.
- 16 Prin urmare, în lipsa unui examen medical al persoanei interesate, instanța de trimitere consideră că se află în imposibilitatea de a aprecia credibilitatea solicitantului, care ar face totuși parte integrantă din examinarea deplină și *ex nunc* a cererii de protecție internațională care trebuie efectuată de instanța de prim grad de jurisdicție în temeiul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32.
- 17 Or, instanța de trimitere afirmă că nu are, în temeiul dreptului național, competența de a dispune un astfel de examen medical, ceea ce ar fi confirmat de o jurisprudență recentă a Anotato Dikastirio Kyprou (Curtea Supremă din Cipru), potrivit căreia Autoritatea pentru Azil este singura competentă, în temeiul dreptului național, să dispună ca solicitantul de azil să se supună unor examene medicale. Prin urmare, instanța de trimitere ar putea doar să adreseze întrebări acestei autorități cu privire la motivele pentru care nu au avut loc astfel de examene și, dacă este cazul, să anuleze decizia contestată în cazul în care consideră că a avut loc o încălcare a articolului 15 din Legea privind refugiații.
- 18 Prin urmare, această instanță se întreabă dacă din cuprinsul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 poate deduce competența de a dispune efectuarea unui examen medical, din moment ce această dispoziție, interpretată în lumina dreptului la o cale de atac efectivă consacrat la articolul 47 din cartă, îi impune să efectueze o „examinare deplină și *ex nunc*” a cererii de protecție internațională.
- 19 Instanța de trimitere se întreabă în special dacă, în ipoteza în care ar considera că un examen medical este necesar în vederea evaluării cererii de protecție internațională, se poate considera că, având în vedere efectul direct al articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, astfel cum a fost consacrat de jurisprudența Curții, are competența de a dispune ea însăși efectuarea unui astfel de examen sau cel puțin competența de a obliga autoritatea decizională să procedeze la un examen medical și să îi comunice rezultatele acestuia.

- 20 În plus, în ipoteza în care s-ar admite că mijloacele de care dispune pentru a efectua examinarea prevăzută la articolul 46 alineatul (3) din această directivă țin de autonomia procedurală a statelor membre, instanța de trimitere urmărește să afle dacă, atunci când legislația națională aplicabilă nu îndeplinește cerințele care decurg din principiul efectivității, îi poate impune autorității decizionale, prin declanșarea mecanismului prevăzut la articolul 18 din Directiva 2013/32, să efectueze un examen medical al persoanei interesate și să îi comunice rezultatul acestui examen.
- 21 În sfârșit, instanța de trimitere se întreabă dacă, ținând seama și de imperativul de a efectua o examinare rapidă a cererilor de azil, garanțiile prevăzute la articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 și la articolul 47 din cartă sunt respectate atunci când, în cazul în care se ridică o chestiune medicală cu ocazia examinării judiciare a unei cereri de azil, instanța națională nu are competența de a dispune un examen medical, deși apreciază că se impune un astfel de examen, ci poate anula o decizie adoptată de autoritatea decizională prin care se respinge o cerere de protecție internațională, pentru motivul că această autoritate nu a dispus un examen medical al solicitantului de protecție internațională.
- 22 În aceste condiții, Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostrasias (Tribunalul Administrativ pentru Protecție Internațională) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 46 alineatele (1) și (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din cartă, precum și cu obligația de evaluare individuală prevăzută la articolul 4 alineatul (3) litera (c) din Directiva [2011/95], cu obligația de cooperare prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Directiva [2011/95] și cu obligația de cooperare loială prevăzută la articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretat în sensul că, în lipsa unei dispoziții naționale [care să prevadă în mod expres] competența instanței naționale [...] de a dispune supunerea solicitantului [de azil] unor examene medicale, instanța în cauză își poate întemeia în mod direct pe respectivul articol [46] competența de a dispune supunerea [acestui] solicitant unor [asemenea examene], în cazul în care se consideră că acest lucru este necesar pentru examinarea deplină și *ex nunc* a [cererii] de protecție internațională?
- 2) Articolul 46 alineatele (1) și (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din cartă, precum și cu obligația de evaluare individuală prevăzută la articolul 4 alineatul (3) litera (c) din Directiva [2011/95], cu obligația de cooperare prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din [2011/95] și cu obligația de cooperare loială prevăzută la articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretat în sensul că, în lipsa unei dispoziții naționale [care să prevadă în mod expres] competența instanței naționale [...] de a dispune supunerea solicitantului [de azil] unor examene medicale și, prin extensie, în lipsa unei dispoziții legale exprese referitoare la un mecanism de trimitere în ceea ce privește examenele medicale de care instanța națională să dispună în mod direct în temeiul articolului 46 menționat, instanța în cauză are competența de obliga autoritatea decizională, care este totdeauna parte în procedura desfășurată în fața instanței naționale, să declanșeze prin analogie mecanismul prevăzut la articolul 18 din Directiva [2013/32] pentru a furniza instanței naționale rezultatul examenului medical al solicitantului?
- 3) Articolul 46 alineatul (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că modalitățile de desfășurare a unei examinări depline și *ex nunc* a unei cereri de protecție internațională țin de autonomia procedurală a statelor membre? În cazul unui răspuns afirmativ, articolul 46 alineatele (1) și (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din cartă, precum și cu obligația de cooperare prevăzută la articolul 4

alineatul (1) din Directiva [2011/95] și cu obligația de cooperare loială prevăzută la articolul 4 alineatul (3) TUE trebuie interpretat în sensul că, în lipsa unei dispoziții naționale [care să prevadă în mod expres] competența instanței naționale de a dispune supunerea solicitantului [de azil] unor examene medicale și, prin extensie, în lipsa unei dispoziții legale exprese referitoare la un mecanism de care să dispună instanța națională în vederea supunerii persoanei în cauză unor examene medicale, această instanță are competența de obliga autoritatea decizională, care este totdeauna parte în procedura desfășurată în fața instanței naționale, să declanșeze prin analogie mecanismul prevăzut la articolul 18 din Directiva [2013/32] pentru a furniza instanței naționale rezultatul examenului medical al solicitantului în cazul în care aceasta din urmă consideră că măsurile naționale nu respectă principiul efectivității?

- 4) Articolul 46 alineatul (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că, în cazurile în care se stabilește că nu există mecanisme adecvate pentru a efectua examinarea individuală, deplină și *ex nunc* prevăzută la articolul 46 alineatul (3) din Directiva [2013/32], garanțiile prevăzute la aceste articole sunt respectate atunci când instanța națională este competentă să anuleze decizia de respingere a unei cereri de protecție internațională?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 23 Prin intermediul celor patru întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 47 din cartă și a articolului 4 alineatul (3) TUE, trebuie interpretat în sensul că, pentru a îndeplini cerința unei examinări depline și *ex nunc* prevăzută la acest articol 46 alineatul (3), o instanță națională de prim grad de jurisdicție sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii a autorității decizionale de respingere a unei cereri de protecție internațională trebuie să aibă competența de a dispune un examen medical al solicitantului de protecție internațională, atunci când apreciază că recurgerea la acest examen este necesară sau pertinentă în vederea evaluării cererii menționate sau dacă este suficient ca această instanță să aibă competența de a anula o astfel de decizie, pentru motivul că autoritatea respectivă nu a dispus un examen medical al acestui solicitant, și de a retrimite cauza autorității menționate pentru ca aceasta din urmă să dispună ulterior acest examen în cadrul unei noi proceduri.
- 24 În conformitate cu titlul său, articolul 46 din Directiva 2013/32 se referă la dreptul la o cale de atac efectivă al solicitanților de protecție internațională. Alineatul (1) al acestui articol 46 recunoaște acestor solicitanți un astfel de drept la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești împotriva deciziilor referitoare la cererea lor. Alineatul (3) al articolului 46 menționat definește conținutul acestui drept precizând că statele membre care au obligații în temeiul acestei directive trebuie să se asigure că instanța în fața căreia este contestată decizia referitoare la cererea de protecție internațională efectuează „examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95]”.
- 25 În plus, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, caracteristicile căii de atac prevăzute la articolul 46 din Directiva 2013/32 trebuie determinate în conformitate cu articolul 47 din cartă, care constituie o reafirmare a principiului protecției jurisdicționale efective. Or, acest articol din cartă este suficient în sine și nu trebuie să fie precizat prin dispoziții de drept al Uniunii sau de drept național pentru a conferi particularilor un drept care să poată fi invocat ca atare. Prin

urmare, situația nu poate fi diferită în ceea ce privește articolul 46 alineatul (3) din această directivă, interpretat în lumina articolului menționat din cartă (Hotărârea din 4 octombrie 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punctul 86 și jurisprudența citată).

- 26 Din această perspectivă, în ceea ce privește conținutul dreptului la o cale de atac efectivă, așa cum este definit la acest articol 46 alineatul (3), Curtea a statuat că termenii „se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept”, care figurează în această dispoziție, trebuie interpretați în sensul că statele membre sunt obligate, în temeiul acesteia, să își adapteze dreptul național astfel încât soluționarea căilor de atac vizate de dispoziția menționată să comporte o examinare de către instanță a ansamblului elementelor de fapt și de drept care îi permit să efectueze o apreciere actualizată a cauzei (Hotărârea din 4 octombrie 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punctul 87 și jurisprudența citată).
- 27 În această privință, expresia „*ex nunc*” subliniază obligația instanței de a efectua o apreciere care să țină seama, după caz, de elementele noi apărute după adoptarea deciziei care face obiectul căii de atac. O asemenea apreciere permite, într-adevăr, tratarea cererii de protecție internațională în mod exhaustiv fără să fie necesară trimiterea dosarului la autoritatea decizională. În consecință, competența de care dispune instanța, de a lua în considerare elemente noi cu privire la care această autoritate nu s-a pronunțat, se înscrie în cadrul finalității Directivei 2013/32, care urmărește în special, astfel cum rezultă printre altele din considerentul (18) al acesteia, ca cererile de protecție internațională să facă obiectul unei prelucrări „cât de repede posibil [...] fără a aduce atingere unei examinări adecvate și complete” (Hotărârea din 4 octombrie 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punctele 78 și 88, precum și jurisprudența citată).
- 28 Adjectivul „deplină” care figurează la articolul 46 alineatul (3) din această directivă confirmă, la rândul său, că instanța este ținută să examineze atât elementele de care autoritatea decizională a ținut sau ar fi putut să țină seama, cât și pe cele care au survenit după adoptarea deciziei de către această autoritate (Hotărârea din 4 octombrie 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, punctul 89 și jurisprudența citată).
- 29 În speță, instanța de trimitere subliniază, *primo*, că, potrivit dreptului național aplicabil, nu dispune ea însăși de competența de a supune solicitantul de protecție internațională unui examen medical sau de a ordona autorității decizionale să efectueze acest examen, chiar dacă consideră că, în speță, un astfel de examen este necesar în vederea examinării cererii de protecție internațională, în timp ce Autoritatea pentru Azil, care este „autoritatea decizională”, în sensul articolului 2 litera (f) din Directiva 2013/32, dispune, la rândul său, de o astfel de competență în conformitate cu articolul 15 din Legea privind refugiații, care urmărește să transpună articolul 18 din această directivă.
- 30 *Secundo*, această instanță subliniază că, în temeiul dreptului național aplicabil, ea are, în schimb, competența de a anula o decizie a Autorității pentru Azil prin care se refuză acordarea unei protecții internaționale în cazul în care apreciază că, luând în considerare particularitățile speței, aceasta din urmă ar fi trebuit să dispună un examen medical al solicitantului de protecție internațională în conformitate cu articolul 15 menționat și că o astfel de anulare permite autorității menționate să adopte ulterior, în cadrul unei noi proceduri administrative, o decizie care să ia în considerare rezultatele unui asemenea examen.

- 31 Având în vedere jurisprudența amintită la punctele 25-28 din prezenta hotărâre, trebuie să se constate, în primul rând, că o reglementare națională care nu permite unei instanțe de prim grad de jurisdicție să dispună, sub rezerva consimțământului solicitantului, un examen medical, în condițiile în care aceasta consideră că un asemenea examen se dovedește necesar sau pertinent pentru a evalua temeinicia cererii de protecție internațională, nu respectă cerința unei examinări depline și *ex nunc* prevăzută la articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32.
- 32 Astfel, a nu permite, în asemenea împrejurări, unei asemenea instanțe să dispună un examen medical al solicitantului de protecție internațională contravine obligației impuse statelor membre, în temeiul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, de a-și organiza dreptul național astfel încât soluționarea căilor de atac vizate să implice o examinare de către instanță a tuturor elementelor de fapt și de drept care îi permit să efectueze o apreciere actualizată a cauzei, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 26 din prezenta hotărâre.
- 33 Or, în cazul în care instanței competente îi este imposibil să obțină informații cu privire la starea de sănătate a solicitantului de protecție internațională în vederea evaluării cererii sale de protecție internațională, această evaluare nu va putea ține seama de ansamblul elementelor de fapt care i-ar permite acestei instanțe să efectueze o apreciere actualizată a speței. Printre altele, examenul medical al solicitantului poate permite să se verifice dacă indiciile de boală pe care le prezintă eventual acest solicitant sunt susceptibile să se explice prin persecuții sau vătămări grave pe care le-ar fi suferit în trecut, în special în țara sa de origine, și ar trebui, pentru acest motiv, să fie luate în considerare pentru a aprecia nevoile reale de protecție internațională ale solicitantului menționat [a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iunie 2023, International Protection Appeals Tribunal ș.a. (Atentat în Pakistan), C-756/21, EU:C:2023:523, punctul 61].
- 34 În al doilea rând, trebuie să se constate că o reglementare națională care se limitează la a prevedea că instanța de prim grad de jurisdicție dispune de posibilitatea de a anula decizia autorității decizionale de respingere a cererii de protecție internațională, pentru motivul că aceasta ar fi trebuit dispună un examen medical al solicitantului, nu respectă cerința unei examinări depline și *ex nunc*, în sensul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, și aceasta chiar dacă posibilitatea menționată ar permite, în consecință, o nouă examinare a acestei cereri de către autoritatea respectivă în raport cu rezultatele unui examen medical al solicitantului de protecție internațională.
- 35 Astfel, este suficient să se arate că o asemenea reglementare națională, în măsura în care implică faptul că acestei autorități îi revine sarcina de a adopta o nouă decizie ținând seama de rezultatele unui examen medical, nu garantează respectarea principiului care decurge din jurisprudența Curții menționată la punctul 27 din prezenta hotărâre, potrivit căruia instanței înseși îi revine sarcina de a se asigura că cererea de protecție internațională este examinată în mod exhaustiv, fără a fi necesar ca dosarul să fie retrimis autorității decizionale, și compromite astfel obiectivul celerității procedurii de soluționare a cererilor de protecție internațională urmărit de Directiva 2013/32 și a cărui importanță a fost evidențiată de Curte în acea jurisprudență.
- 36 În al treilea rând, trebuie arătat că singura dispoziție din Directiva 2013/32 care instituie norme în materie de examen medical este articolul 18 din aceasta. Cu toate acestea, astfel cum reiese din însuși textul acestui articol și în special din cuprinsul alineatului său (1), dispozițiile pe care le prevede nu sunt aplicabile ca atare decât în cadrul evaluării unei cereri de protecție internațională de către autoritatea decizională, iar nu în cadrul unei căi jurisdicționale de atac îndreptate împotriva unei decizii luate de o asemenea autoritate.

- 37 Or, astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, în lipsa unor norme ale Uniunii în materie, revine ordinii juridice interne a fiecărui stat membru, în virtutea principiului autonomiei procedurale, atribuția de a stabili modalitățile procedurale aplicabile unei asemenea examinări, cu condiția însă ca aceste modalități să nu fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare supuse dreptului intern (principiul echivalenței) și să nu facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă exercitarea dreptului solicitantului de protecție internațională la o cale de atac efectivă, în sensul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 [a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 martie 2020, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba)*, C-564/18, EU:C:2020:218, punctul 63 și jurisprudența citată].
- 38 În această din urmă privință, pe de o parte, examenul medical trebuie, în orice caz, să poată fi dispus de instanța în cauză atunci când există indicii concrete că problemele de sănătate ale solicitantului de protecție internațională sunt susceptibile să rezulte dintr-un eveniment traumatizant survenit în special în țara sa de origine și, în general, atunci când, potrivit aprecierii acestei instanțe, recurgerea la un asemenea examen se dovedește necesară sau pertinentă pentru aprecierea nevoilor reale de protecție internațională ale solicitantului respectiv. De altfel, modalitățile de recurgere la un examen medical trebuie să fie conforme cu drepturile fundamentale garantate de cartă, precum dreptul la respectarea demnității umane și dreptul la respectarea vieții private și de familie, garantate de articolul 1 și, respectiv, de articolul 7 din aceasta [a se vedea Hotărârea din 25 ianuarie 2018, *F*, C-473/16, EU:C:2018:36, punctul 35, precum și Hotărârea din 29 iunie 2023, *International Protection Appeals Tribunal ș.a. (Atentat în Pakistan)*, C-756/21, EU:C:2023:523, punctul 61].
- 39 Pe de altă parte, trebuie să se precizeze că nu este necesar ca instanța care a dispus examenul medical al solicitantului în cauză să se poată adresa ea însăși unui profesionist calificat în domeniul medical pentru ca acesta din urmă să efectueze acest examen și să îi transmită rezultatele, această instanță putând de asemenea să oblige autoritatea decizională să ia măsurile necesare pentru ca acest solicitant să fie supus examenului medical dispus și să îi transmită rezultatele acestui examen într-un termen scurt. Astfel, în oricare dintre aceste cazuri, instanța ar fi în măsură să își procure elementele pe care le consideră pertinente sau necesare pentru a efectua o apreciere actualizată a cauzei, respectând în același timp obiectivul celerității urmărit de Directiva 2013/32, astfel cum a fost amintit la punctul 27 din prezenta hotărâre.
- 40 În al patrulea rând, deși trebuie astfel să se considere că reglementarea națională în discuție în litigiul principal nu este conformă cu cerința unei examinări depline și *ex nunc* prevăzută la articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, din moment ce nu prevede posibilitatea instanței de a dispune un examen medical al solicitantului de protecție internațională, trebuie amintit că instanței de trimitere îi revine sarcina de a interpreta, în cea mai mare măsură posibilă, această reglementare în conformitate cu această cerință (a se vedea printre altele Hotărârea din 20 decembrie 2017, *Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation*, C-664/15, EU:C:2017:987, punctul 54 și jurisprudența citată).
- 41 Cu toate acestea, în cazul în care o astfel de interpretare conformă s-ar dovedi imposibilă, Curtea a subliniat deja imperativul ca instanța competentă, în vederea aplicării dreptului Uniunii, să înlăture dispozițiile legislative naționale care ar constitui eventual un obstacol în calea deplinei eficacități a normelor Uniunii care dispun de efect direct, precum articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, interpretat în lumina articolului 47 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626, punctul 73 și jurisprudența citată).

- 42 Prin urmare, trebuie să se considere că din efectul direct pe care îl au atât articolul 47 din cartă, cât și articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32 rezultă că, pentru a-i garanta solicitantului de protecție internațională o protecție jurisdicțională efectivă, în sensul articolului 47 menționat, și în conformitate cu principiul cooperării loiale consacrat la articolul 4 alineatul (3) TUE, instanța națională sesizată cu o cale de atac împotriva deciziei de respingere a cererii de protecție internațională trebuie să poată dispune un examen medical al acestui solicitant atunci când un asemenea examen se impune în vederea evaluării acestei cereri.
- 43 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, se impune ca la întrebările adresate să se răspundă că articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 47 din cartă și a articolului 4 alineatul (3) TUE, trebuie interpretat în sensul că, pentru a îndeplini cerința unei examinări depline și *ex nunc* prevăzută la acest articol 46 alineatul (3), o instanță națională de prim grad de jurisdicție sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii a autorității decizionale de respingere a unei cereri de protecție internațională trebuie să aibă competența de a dispune un examen medical al solicitantului de protecție internațională atunci când apreciază că recurgerea la acest examen este necesară sau pertinentă în vederea evaluării acestei cereri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 44 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și a articolului 4 alineatul (3) TUE,

trebuie interpretat în sensul că,

pentru a îndeplini cerința unei examinări depline și *ex nunc* prevăzută la acest articol 46 alineatul (3), o instanță națională de prim grad de jurisdicție sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii a autorității decizionale de respingere a unei cereri de protecție internațională trebuie să aibă competența de a dispune un examen medical al solicitantului de protecție internațională atunci când apreciază că recurgerea la acest examen este necesară sau pertinentă în vederea evaluării acestei cereri.

Semnături